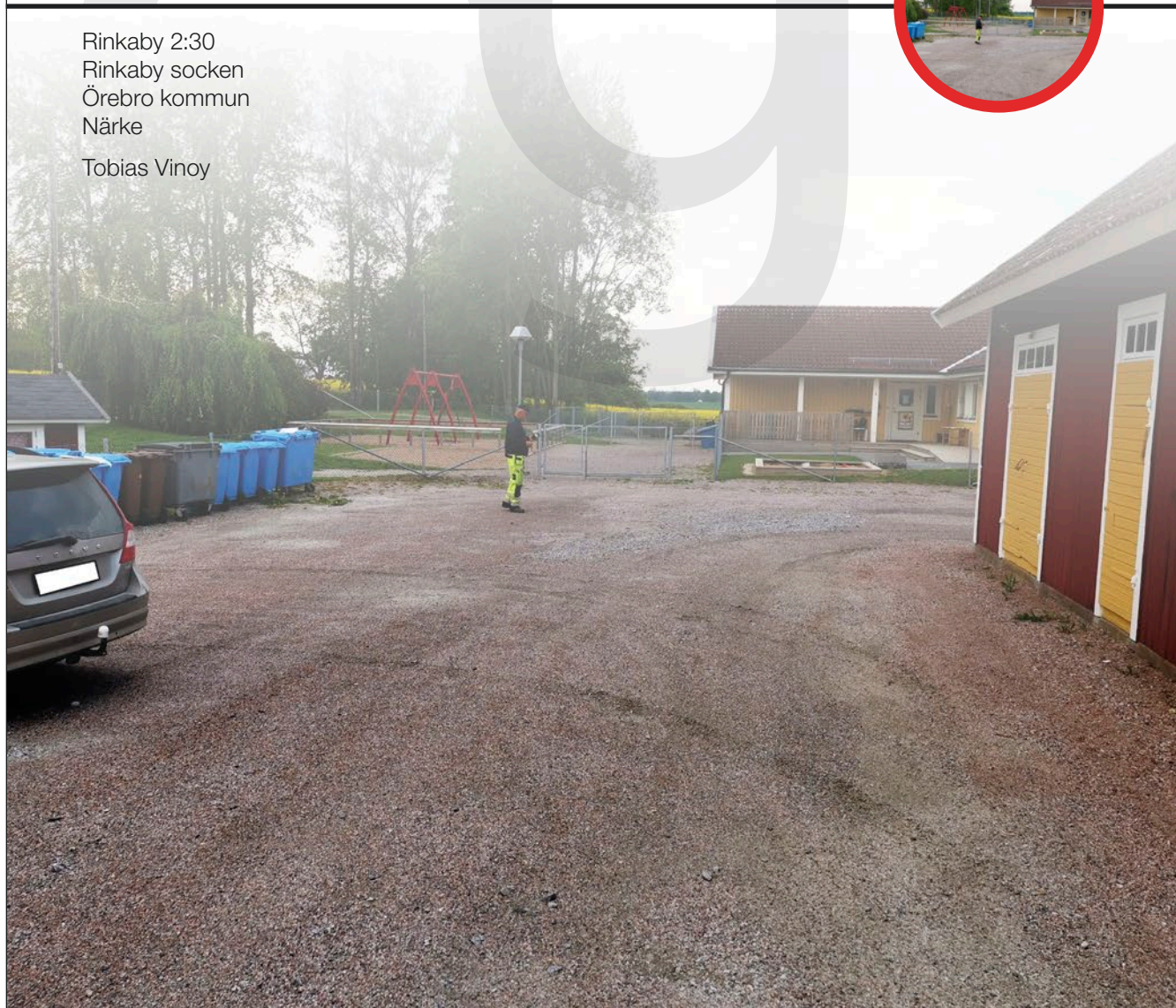

Utredningsgrävning vid Rinkaby förskola

Rinkaby 2:30
Rinkaby socken
Örebro kommun
Närke

Tobias Vinoy

ARKEOLOGGRUPPEN I ÖREBRO AB

Radiatorvägen 11, 702 27 Örebro

Telefon 019-609 04 10

www.arkeologgruppen.se

arkeologgruppen@arkeologgruppen.se

Översigtskarta över Xxx län med platsen för xxx
markerat i rött.

© 2019 Arkeologgruppen AB
Arkeologgruppen rapport 2019:30

Författare	Tobias Vinoy
Grafisk form	Nina Balknäs
Kvalitetsgranskning	Leif Karlenby
Omslagsfoto	Översikt över utredningsområdet. Foto från norr.
Foto	Arkeologgruppen AB om inte annat anges i figurtexten.

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriet Dnr R50223371_180001

ARKEOLOGGRUPPEN AB RAPPORT 2019:30

ARKEOLOGISK UTREDNING

Utredningsgrävning vid Rinkaby förskola

Rinkaby 2:30
Rinkaby socken
Örebro kommun
Närke

Tobias Vinoy

Lst dnr 431-1933-2019

Tekniska och administrativa uppgifter

Län	Örebro
Kommun	Örebro
Landskap	Närke
Socken	Rinkaby
Fastigheter	Rinkaby 2:30

Fornlämningsnummer	–
Lämningstyp	–
Datering	–

Typ av undersökning	Arkeologisk utredning
Länsstyrelsens beslutsdatum	2019-04-11
Länsstyrelsens diarienummer	431-1933-2019
Arkeologgruppens projektnummer	P19027

Projektledare	Leif Karlenby
Fältpersonal	Leif Karlenby, Tobias Vinoy

Undersökningstid	2019-05-21
Undersökt yta	36,5 m ²
Inmätningsteknik	Manuell inmätning
Koordinatsystem	SWEREF 99 TM
Höjdsystem	RH 2000

Arkiv

Arkivmaterial förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Digitalt arkiv

Digitala data förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Fynd

Inga fynd tillvaratogs.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Inledning	5
Bakgrund och kulturmiljö	6
Syfte och målgrupper	6
Metod	6
Resultat	8
Kart- och arkivstudier	8
Utredningsgrävning	8
Tolkning	11
Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen	11
Referenser	12

Figur 1. Karta över Rinkaby med platsen för utredningen markerad med svart.
Skala 1:250 000.

Sammanfattning

På uppdrag av Länsstyrelsen i Örebro län har Arkeologgruppen AB utfört en arkeologisk utredning inom fastigheten Rinkaby 2:30 där Örebro kommun planerar att utveckla den befintliga förskoleverksamheten. Området befärades eventuellt kunna innehålla okända fornlämningar. En utredning genomfördes den 21 maj 2019.

Utredningen kunde inte påvisa några kulturhistoriska lämningar, kulturlager eller fynd då en parkeringsplats var anlagd på platsen.

Inledning

Örebro kommun planerar att utveckla den redan befintliga förskoleverksamhet som nu finns i Rinkaby. Då det i närområdet finns ett flertal kända fornlämningar och givet närheten till den medeltida kyrkan beslutade Länsstyrelsen (431-1933-2019) att en arkeologisk utredning skulle genomföras. Den aktuella utredningsytan uppgick till cirka 700 kvadratmeter, där den södra halvan låg inom befintlig förskolegård. Fältarbetet utfördes av Arkeologgruppen AB den 21 maj 2019.

Bakgrund och kulturmiljö

Rinkaby ligger på en moränås som sträcker sig i nord-sydlig riktning. I dag är stora delar uppodlad åkermark men området inrymmer även en relativt omfattande villabebyggelse och delar av den gamla Rinkaby bytomt. De lägre partierna runt Rinkaby låg till stor del under vatten under förhistorisk tid och ingick då i Hjälmarens eller var del av områdets vattendrag. Landhöjningen i området har inte påverkat vattenlinjen i någon större utsträckning sedan 2000 f. Kr. Det var först när Hjälmarens i slutet av 1800-talet sänktes som dessa områden blev tillgängliga för jordbruk (Karlenby 2018).

Bygden kring Glanshammar har varit bebodd sedan lång tid och det finns spår av boplatser, gravar och offerplatser sedan övergången mellan senneolitikum och äldre bronsålder. Vid undersökningar utförda år 2015 hittades även spår av en bosättning från mellanneolitikum strax öster om Rinkaby (Karlenby 2016).

Syfte och målgrupper

Utredningen syftade till att klargöra om det fanns okända fornlämningar inom det aktuella området. De eventuella fornlämningarna skulle även avgränsas. Utredningen skulle även syfta till att skapa beslutsunderlag för Länsstyrelsens tillståndsprövning angående Örebro kommuns byggplaner. Utredningens primära målgrupper var Länsstyrelsen och Örebro kommun.

Metod

Arbetet inleddes med övergripande kartstudier av området. Därefter gjordes en sökning i Fornsök för att klargöra den övergripande fornlämningsbilden inom, och kring, det aktuella området.

Då den södra halvan av utredningsytan låg inom förskolans redan befintliga tomtmark beslutades det, i samråd med Länsstyrelsen, att de första sökschakten skulle förläggas till den norra halvan av utredningsytan. Ytan utgjordes av en grusparkering. Resultaten av de sökschakt som förlades på parkeringsplatsen skulle avgöra om det var nödvändigt att även öppna schakt på ytan som nyttjades som lekplats för förskolan.

I tillägg till iakttagelserna i samband med schaktningen informerades vi av Futurum på plats om vattenledningar, avloppsledningar och dagvattenledningar som framförallt fanns inom förskoleområdet och hade lagts ned runt om och i närheten av förskolebyggnaden. Under senare år hade också en omfattande reningsanläggning anlagts söder om daghemmet.

Figur 2. Närområdet kring Rinkaby med utredningsområdet markerat med blått. Skala 1:8 000.

Utredningsgrävningen genomfördes i form av tre sökschakt med en 1,4 meter bred skopa. Schakt 1 och 2 förlades i nord-sydlig riktning och var 9 meter långa. Schakt 3 grävdes 4 meter i nord-sydlig riktning och vinkelrätt 3 meter i öst-västlig riktning. Grävmaskinen grävde skiktvis ned till undergrunden. Totalt uppgick den undersökta ytan till cirka 36 kvadratmeter och schaktens djup varierade mellan 0,2 till 0,6 meter.

Resultat

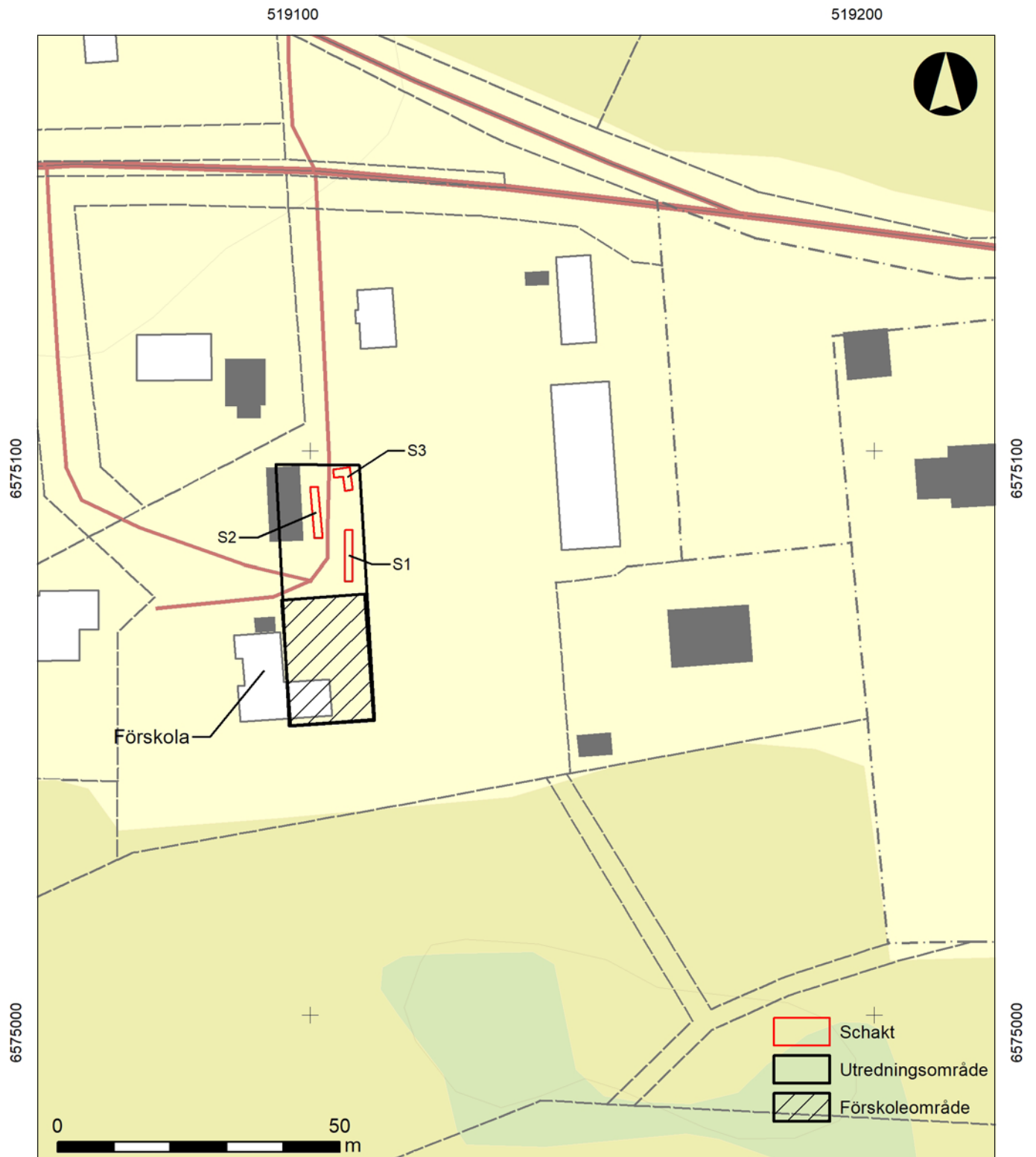
Kart- och arkivstudier

Det äldsta belägget för namnet Rinkaby är från 1314, då i formen Rinkæby. Förledet kommer av det fornsvenska ordet rinker med betydelsen man eller krigare. Kyrkbyn har givit namn åt socknen, som sedan 1700-talet och framåt även benämns som Ringkarleby (SOL 2003:255). I området kring kyrkbyn finns ett flertal fornlämningar.

Utredningsgrävning

Alla tre schakt visade samma karaktär. Området visade sig vara urschaktat ned till naturlig lera och sedan utfyllt med sand och grus till en tjocklek av 0,6 meter. Inget av antikvariskt eller kulturhistoriskt intresse påträffades.

Då sökschakten inte uppvisade några indikationer på att arkeologiska lämningar fanns gjordes bedömningen att den södra ytan, inom befintlig förskoleverksamhet, inte skulle undersökas. Ytan bedömdes vara av liknande karaktär som den norra halvan och att vidare arbete inte hade förutsättningar för att bidra med annat resultat än övriga schakt.

Figur 3. Schaktplan. Skala 1:1 000.

Figur 4. Schakt 1. Foto från norr.

Tolkning

Trots att utredningsytan ligger i ett relativt fornlämningstätt område kunde inga belägg för förhistoriska aktiviteter styrkas och således kan inte heller några arkeologiska tolkningar göras.

Om förhistoriska aktiviteter skett på platsen har mycket sannolikt eventuella spår efter dem förstörts och tagits bort då parkeringsplatsen och förskolan anlades. Området lämpar sig dock mindre bra för bebyggelse då området ligger i en svacka och marken torde före byggnation ha varit sank.

Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen

Utredningens syfte var att klargöra om det sedan tidigare fanns okända fornlämningar inom ytan. Om sådana kunde påvisas skulle de även avgränsas och därigenom ge Länsstyrelsen underlag för tillstånd till nybyggnation inom området. Arkeologgruppen AB bedömer att inga fornlämningar fanns på platsen och utredningens syfte anses därigenom vara uppfyllt. Inga vidare arkeologiska insatser inom det aktuella området är aktuella.

Referenser

Tryckta källor

Karlenby, L. 2016. *Arkeologi längs Glanshammarsvägen*. Förundersökning och kompletterande utredning inför bygget av gång- och cykelväg mellan Glanshammar och Myrö, Glanshammars och Rinkaby socknar, Örebro kommun, Närke. Arkeologgruppen AB rapport 2016:14. Örebro.

Karlenby, L. 2018. *Arkeologisk utredning inför anläggandet av vatten- och avloppsledning mellan Rinkaby och Glanshammar*. Rinkaby och Glanshammars socknar, Örebro kommun, Närke. Arkeologgruppen AB rapport 2018:36. Örebro.

Wahlberg, M (red). 2003. *SOL - Svenskt ortnamnslexikon*. Språk- och folkminnesinstitutet SOFI. Uppsala.

Arkeologgruppen AB

RAPPORT 2019:30

